

Prædiken til Trinitatis søndag

Matt. 28,16-20

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten **Matthæus**: *De elleve disciple gik til Galilæa til det bjerg, hvor Jesus havde sat dem stævne. Og da de så ham, tilbad de ham, men nogle tvivlede. Og Jesus kom hen og talte til dem og sagde: »Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.«*

Matthæusevangeliet 28,16-20

Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå ud og gør alle mennesker til mine disciple. Lær dem alt det, som jeg har befalet jer. Døb dem i faderens og sønnens og Helligåndens navn.

Befaling på befaling. Det synes at være kongen, der taler her. Den almægtige herre og Gud. Jesus optræder på forskellige måder i evangelierne. Han kan være vred, stridslysten, provokeret, mild, forsonende, bange, belærende om Guds væsen og menneskes indbyrdes forpligtende og berigende enhed. I sidste uge handlede det med pinsen om menneskers enhed med Gud gennem Helligånden. Men der er ikke andre steder i evangelierne, hvor Jesus understreger sin egen magt på denne udtalte måde. Og det er så det, der afrunder Matthæusevangeliet, og som vi hører ved hver eneste dåb. Dåbsbefalingen. Missionsbefalingen.

Der stilles krav. Det er der ikke noget nyt i. Følg mig, lyder det mange gange. Sælg alt, hvad du

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 830, 125. årgang
Maj 2024
ISSN 0901-2214

ej, og kom så og følg mig. Tilgiv hinanden, elsk hinanden, lad være med at bekymre dig! Tro! Sæt dit liv på spil i stedet for at ville vinde det, så skal du leve! Vær beredt, vågn op, vær til stede. Vær fri! Vær ikke slave i dit eget liv, men tjen ham, der har givet dig det – ved at tjene din næste. Gør det, du elsker, slip den tanke, at du skal opnå eller ofre noget særligt for at have værdi, og det gør du nemmest ved at lade den anden få hovedrollen i dit liv.

For mig er kristendommen et opgør mod at gøre både loven og templet til det egentlige. Hverken tro, tradition eller tempel må blive vigtigere end det menneske, det skal virke for. Mennesket er det egentlige mål – din ven, din fjende, den fremmede. Hvis det bliver formen, der bliver det vigtige eller dens forvaltere, så bliver det et spørgsmål om magt, og den kamp slår i stykker. Det fortæller vores historie os med al tydelighed. Det fortæller vores nutid os.

De krav, der stilles her i dag med missions- og dåbsbefalingen, skurer derfor lidt i mine ører. Befalingen om udbredelse, gør alle til mine. Døb dem i faderens og sønnens og Helligåndens navn!

Det er så nemt her at blive mindet om tvangs-dåbene, den kompromisløse missionering og kolonisering blandt naturfolk og andre i anden tro, den barske kirketugt og de uhellige præsters umenneskelige magtudøvelse. Gør, som vi siger, eller bliv brændt, halshugget, pint og plaget i dette liv som i det næste. Hvis Jesus havde ligget i sin grav, havde han vendt sig i den.

Det var ikke det, der var meningen med hans liv og død og opstandelse, meningen med hans virke var jo netop det modsatte af alt det. Et opgør med alt det. Hvad vil han med denne befaling? Og hvad skal jeg stille op med den?

Rent kildehistorisk er der masser at gøre. Der står i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, men treenighedslæren blev først formuleret i det 4. århundrede og var altså slet ikke kendt, da evangeliet blev skrevet. Matthæusevangeliet dateres til år 70-85 år efter Kristus. Dermed kan man ret let argumentere for, at evangeliets afslutning, altså missionsbefalingen, er en langt senere tilføjelse.

Og det gjorde man meget. Tilføjede eller redigerede i skrifterne, så det tjente til kirkens anliggende i den pågældende tid. Og i det 4.

århundrede blev det ifølge vores kirkehistorie netop meget afgørende, at kristendommen blev den ene sande lære og tro. I løbet af de første trehundrede år havde kristendommen på trods af ubarmhjertige forfølgelser i en sådan grad bredt sig i hele den kendte verden, at Kejser Konstantin ser fordel i at gøre den til den officielle religion i Romerriget. Og ikke længe efter var den rigets eneste tilladte tro. Kristendommen blev et politisk middel til at samle riget, og ordet, vejen og menighedernes forsamling rundt om verden forvandlede sig til gigantiske katedraler med pavedømme, præsteskab, pietisme og påbud. Folket kunne holdes i ave i kraft af den frygt, kirken kunne indgyde dem i talen om deres syndige levevis og forseglede skæbne i skærsilden. Jo, sandelig om han ikke havde vendt sig i den grav...

Så med et kildehistorisk og kildekritisk blik kunne man sagtens sætte spørgsmålstegn ved læsningens autentiske oprindelse og dermed undvige problematikken med disse befalinger. Men gør jeg det, er jeg ikke bedre end den oldkirke, der omformulerede de oprindelige skrifter, så det passede ind i deres ærinde. Om jeg vil det eller ej, står det der. Om jeg vil det eller ej, læses det i dag og ved hver en dåb.

Jeg kan ikke afskrive det, bare fordi det ikke lige passer ind i min forståelse af evangelie og kristendom. Det er jo ikke min tro, der er det afgørende – det er netop pointen med barne-dåben. Det står og falder ikke med vores tro, vores fortolkninger eller vores evner som menneske i det hele taget. Så ville det nok stå noget broget til. Nej, i dåben er det Gud, der handler, Fader, Søn og Helligånd, og ikke os. Og det tror jeg, er læsningens pointe. Trykket skal ikke lægges på magten, men på dens ejermand.

Magten er *Guds*, for det går galt, når mennesker selv tager magten og bruger den.

Når terrorister springer deres bomber og river uskyldige med sig, er det for at vise magt. Når bander skyder i gaderne, er det for at vise magt. Når politikere bruger magten til at undertrykke med, er det for at vise deres magt.

Når rigmænd skaber deres eget rige, er det for at vise magt. Når stormagter vifter med handelssanktioner og brudte atomvåben-aftaler, er det for at vise magt. Magten for magtens skyld. Se, hvor vi kan! Men det er en påtaget magt, de og vi viser. Og den bærer allerede undergangen i sig. Menneskers magt bærer altid undergangens i sig. Jo mere et menneske

hævder sig, desto svagere står det. Og derfor lyder det i dag, som en befrielse af mennesket, at magten er hans. Den egentlige magt er Guds, en anden magt end den altid undertrykkende.

Verdens magt modsiges med ordene, *Mig* er givet al magt i Himlen og på jorden. Kun med tryk på *mig*, giver det mening at høre sætningen fra den mest afmægtige og korsfæstede menneskesøn. Det handler ikke om Jesu almagt, men om verdens afmagt – det handler om, at der er byttet om på en uimodsagt verdensorden, så magten i sig selv, som vi kender alt for godt i det store og i det små – hos andre og hos os selv – vores evige indbyrdes kamp om pladserne, kirkens magt over sjælene, den stærkeste magt over den mindre stærke, styrets magt, imperiets magt – alt sammen er det blevet betydningsløst i forhold til kærlighedens inderlige afmagt.

Dagens læsning er et brud med al sømmelig verdensorden, for Jesu afslutningsbemærkning til de elleve disciple er, at livet slet ikke handler om at få magt, men om at give det hele væk. Det handler om at ånde, leve, lyse, skabe, elske, være og turde – alt sammen i frihed, forsoning og fællesskab. Sådan følger vi

ham til paradiset allerede nu, og det var det budskab, de skulle dele med hele menneskeheden. Lad mig bære magtens byrde, så I kan koncentrere jer om at være menneskelige.

Til jul bliver Gud menneske, og det himmelske kommer til jorden. Til påske bliver det menneskelige guddommeliggjort, og det jordiske farer til himmels. Til pinse forenes det himmelske og jordiske ved Helligånden, og alle tre højtider opfordrer os til at give hvert et øjeblik fylde – om så det er helligdag eller hverdag. Sådan vil vi vandre ind i trinitatistiden. Således afmægtige og befriet vil vi gå ind i livet ved at gå ud i det! Amen.

Hospitalspræst Ida Fonsbøl,

Herlev Hospital

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Mariendal Kirke, Frederiksberg
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk